

פרשת במדבר

בני נפתלי תולדותם למשפחותם.

בכל השבטים כתיב "לבני" ורק אצל נפתלי כתיב "בני". והבעל הטורים כתב ליישב הטעם בזה, לפי שבשבט נפתלי היו בנות יותר מבנים, ולכך רמזו בברכת נפתלי ענין של אשה, דהראשי תיבות של אילה שלוחה הנותן הוא אשה. אלא שלא ביאר הבעל הטורים מדוע הוסרה בשביל כך אות "ל".

ונראה לבאר ע"פ מה שכתב הגר"א על הפסוק בקהלת, עת לבכות ועת לשחוק, עת ספוד ועת רקוד, דלמה בשני האחרונות החסיר "ל". ואמר דהלכה הוא בגמרא דמבטלין תלמוד תורה להכנסת כלה ולהוצאת המת. וכיון שהאות "ל" מורה על לימוד תורה, ובעת ספוד ועת רקוד מבטלין תורה, לכך השמיט מהם אות "ל".

ולפי זה יש לבאר הבעל הטורים. שהיות שבשבט נפתלי הרוב היו בנות, ובנות פטורות מתלמוד תורה, לכך השמיט מהם אות "ל".

(פנינים משלחן גבוה)

באחד לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים.

רש"י אמר שמתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה. כשיצאו ממצרים מנאן, וכשנפל בעגל מנאן לידע מנין הנותרים, וכשבאו להשרות שכינתו עליהם מנאן, שבאחד בניסן הוקם המשכן ובאחד באייר מנאן. וצריך להבין למה לא מנאן מיד אחרי הקמת המשכן.

וי"ל לפי שנאמר לקמן פקוד את בני לוי... כל זכר מבן חודש ומעלה תפקדם, ופירש רש"י משיצאו מכלל נפלים הוא נמנה לקרוא שומר משמרת הקודש. ולכן לא מנאן עד א' באייר, כדי שיוכלו לכלול במנין גם את הלויים שלא היו עדיין בן חודש בשעת הקמת המשכן והשראת השכינה.

(עיטורי תורה)